

DE POSTRIJDER

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLEE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's dondersdags en zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten franco gedaan worden aan den uitgever, **grootte Markt, n° 37-39, te Tongeren.**

DER PROVINCIE LIMBURG

Abonnement

Binnen de stad, 7 fr. per jaar.
Buiten de stad, 8 fr. „
Een blad afzonderlijk 25 centimen.
De abonnements zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen 155 centimen per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of midden in het blad: 1 fr. den drukregel.

TONGEREN, DEN 5 SEPTEMBER

Keus der scholen.

Het is thans het oogenblik dat de ouders eenen keus doen voor de school waar zij de opleiding en vorming hunner kinderen willen aan toevertrouwen. Dit is eene ernstige zaak en van dien keus hangt niet alleen het geluk of ongeluk der ouders af, maar ook en wel bijzonder het geluk of ongeluk der kinderen, want de school bestelt meestal over beider toekomst. Het is daarom ook dat wij de ouders niet genoeg kunnen aanmanen voorzichtig te zijn in dien keus en wel rekening te houden zowel van het *zedelijk* als *stoffelijk* belang van het onderwijs, zoowel van de opvoeding als van het onderricht.

De plicht der ouders gebiedt hier het beste te kiezen en zelfs persoonlijke vooroordelen ter zijde te laten om alleen het geluk hunner kinderen te bevogen. En die plicht is nu gemakkelijker te vervullen, de keus tusschen de scholen is niet moeilijk: de katholieke scholen en collegiën stellen de ouders in de gelegenheid om te voldoen aan de dubbele verplichting die van hen wordt afgeischt voor het *zedelijk* en *stoffelijk* welzijn hunner kinderen.

Inderdaad, alles getuigt in dezen tijd ten voordeele van het katholiek onderwijs, hetwelk in degelijkheid en vruchtbaarheid het officieel- of geuzenonderwijs verre overtreft.

Hoe komt dit? — Omdat de katholieke collegiën bestierd door geestelijken, ware en oprechte scholen zijn waar niet alleen leerlingen maar ook de leeraren aan de studie zijn verknocht. Die leeraren weten en beschellen bovendien dat zij nog iets anders zijn dan leeraren; zij weten dat zij de plaats innemen en moeten vervullen van de ouders tegenover hunne leerlingen, en daarom vinden de leerlingen daar onder dit dubbel opzicht leeraren en ouders, dat is *onderwijs* en *opvoeding*. 't Is ook door de *opvoeding* dat onze katholieke collegiën zich zeer onderscheiden; immers terwijl de losbandigheid heerscht in de Staatsscholen en de miskenning van alle gezag, vindt men in onze collegiën orde en wellevendheid, eene innige vriendschap tusschen leeraren en leerlingen, want de goede opvoeding gaat er gepaard met het goed onderwijs.

Die gunstige toestand zal men nooit in de Staatsscholen ontmoeten: daar telt de leerling slechts als een voorwerp dat geld oplevert voor de leeraren; die leeraren bekommeren zich weinig met den vooruitgang hunner leerlingen want zij werken slechts voor het geld; en al hebben zij weinig leerlingen en domme leerlingen, zij lijden er geen zins door, zij worden betaald alsof alles op zijn beste ware. Daarbij trekken zij zich buiten de schooluren niets meer aan van het onderwijs; zij zullen dan alleen nog naar middelen zoeken om door andere bedrijven nog meer geld te winnen, en zoo worden zij beheerscht door het geld en het Staats-onderwijs ondergaat het nadeelige dat de zucht naar geld overal medebrengt.

Dit is zoo waar en tastbaar, dat vele liberalen, en Geuzen zelf die het wezenlijk geluk hunner kinderen betrachtten, zich wel wachten hunne lievelingen aan het Staats-onderwijs toe te vertrouwen, maar ze plaatsen gaan zelfs bij hunne grootste vijanden, bij de Jesuiten! Die handelwijze alleen ware voldoende om de degelijkheid van 't katholiek onderwijs naar weerde te doen uitschijnen. Het katholiek onderwijs is geen ambacht, 't is een roep; in de collegiën wordt niet alleen gezorgd voor 't onderwijs maar ook voor de opvoeding. En buiten de schooluren worden de leerlingen niet vergeten: alles wordt er aangewend om hun naar geluk te behertigen. Dit zullen de ouders niet uit het oog verliezen en, alhoewel niet vooroordeelen behelt hunne kinderen toch liever toevertrouwen aan een onderwijs dat niet voor doel heeft winstbejag maar wel het wezenlijk geluk der leerlingen onder beide vereischten van *opvoeding* en *onderwijs*, dat is aan de katholieke scholen en collegiën.

Spoorweg ongeluk.

Een sneltrein uit Friburg (Zwitserland) verbroken naar Colmar, is verleden zondag nabij Kugsteiler generaliteerd; een der telegraafpalen was door het tempest op den weg geworpen.

In den trein bevonden zich 1200 personen. Volgens de Zwitsersche gazetten zijn er 50 menschen dood gebleven; het getal gekwetsten kan nog niet opgegeven worden.

Negen wagons zijn geheel verbrijzeld.

Wij hebben den volgende brief te laat ontvangen om verleden zaterdag melding te kunnen maken van het grove feit dat er in vermeld wordt.

De vermaarde Jules Thonnar, de groote minnaar van boer en landbouw, de tweemaal verongelukte liberale candidaat van Eben-Emael, heeft tusschen Sichen en Eben eenen uitgestreken

bosch geplant, waar niemand den voet mag inzetten, en die de landlieden noodzaak eenen omweg van een uur te maken om op hunne akkers te komen. Dat kostbaar grondgebied is onophoudend bewaakt door drie of vier gewapende jachtwachters.

Verleden donderdag was M. Thonnar op jacht. Willem Bastiaens ging langs den bosch voorbij op een stuk gemeente groens dat door eenen diepen rein er van gescheiden is.

M. Thonnar meende zeker dat Bastiaens op zijn grond ging. Terug daar, riep hij Bastiaens toe.

Deze antwoordde hem kortaf: « Hier is niets van terug, ik ga op het uwe niet. »

Hij riep eene tweede maal: « Indien gij niet terug gaat dan schiet ik u voor den kop » en ziende dat Bastiaens niet terug keerde, zette hij het geweer tegen den schouder, mikte en schoot op Bastiaens die eenige korrels hagel in het hoofd kreeg.

De gendarmen zijn ter plaats geweest en eene instructie is begonnen.

De Eerw. Heer fiettonville, thans kapelaan te Lommel, is kapelaan benoemd te Reekheim. Hij wordt te Lommel vervangen door den Eerw. Heer Straatmans, vroeger kapelaan te Paal.

De doctor **Mooren** van Dusseldorf zal te Luik zijn in het *Hôtel de l'Europe* den 8 en 9 september.

BINNENLAND

DE MILITAIRE MANOEUVERS. — Den 51 augustus, is de staf, die de groote manoeuvres zal besturen, per ijzeren weg, van Antwerpen naar Modave (Luik) vertrokken.

De groote manoeuvres die binnen eenigen dagen in de provincie Luik zullen plaats grijpen, zullen bestuurd worden door luitenant-generaal Bouchez, bevelhebber der eerste militaire omschrijving.

Denzelfden dag is de algemeene staf der 1^e divisie van het kamp van Beverloo naar Luik vertrokken.

Het weder zet zich gunstig in, alles doet verhoopen dat de manoeuvres dit maal niet door het slecht weder zullen tegengewerkt worden.

Op de bergvlakte van Condroz waar de troepen zullen manoeuvreren, is heel de oogst binnengehaald. Op de oevers der Maas, tusschen Hoei en Seraing, bevindt zich reeds het 1^e regiment der jagers te paard. Heden zal dit regiment den linkerover nemen en de geplante hellingen beklimmen, die naar Condroz leiden, om de observatie om te vormen in de richting van Nandrin. De troepen worden op de geestdriftigste wijze door de landlieden onthaald.

Te Nandrin, gelegen op 8 kilometers van Amay, bevindt zich reeds de aide-de-camp van luitenant-generaal Bouchez, bestuurder der manoeuvres, kapitein Businer adjunkt van den staf.

Kapitein Busine neemt de laatste schikkingen voor de leiding der manoeuvres. De generals Bouchez, Baudoux, Malille en de Renette, alsook de staf van den bestuurder der manoeuvres, zijn gister te Nandrin aangekomen.

Luitenant-generaal Libert, bevelhebber der 1^e divisie, heeft zijn hoofdkwartier te Seraing gevestigd. Zijne afdeling, samengesteld uit de 5^e, 6^e, 15^e en 14^e linieregimenten, het 1^e jagers te paard, de 5 eskadrons van het 2^e lanciers en 5 artillerie-batterijen, wordt heden aldaar verwacht. De getal sterkte van die troepen wordt geschat op ongeveer 500 officiers en 7000 man.

Alles doet veronderstellen dat het doel der manoeuvres het volgende is: luitenant-generaal Lugers, komende uit zuidelijke richting met de 2^e afdeling, zal zich langs den rechterover der Maas naar Luik begeven om die stad in te nemen. De 1^e afdeling onder bevel van luitenant-generaal Libert, zal zich verzetten tegen de onderneming van zijnen tegenstrever en hem achteruit drijven.

Sedert eenige weken had de bestuurder van de groote magazijnen van den *Louvre* te Luik, eene vrouw bemerkt, die hem zeer verdacht voorkwam, en dagelijks een bezoek bracht in zijne magazijnen. Wanneer zij dacht dat geen der bedienden op haar acht gaf, maakte zij van die gelegenheid gebruik, om enige koppen, die zij goed uitgekozen had, te ontvreemden. De bestuurder van het huis had echter alles bemerkt en deed, door een zijner bedienden, de politie halen. Die diefgeve werd aangehouden en naar het politie-bureau gebracht, waar zij betast werd. De aangehouden gaf eerst valsche aanduidingen over hare woonplaats op, denkende alzo aan hare medeplichtigen den tijd te geven al de gestolen voorwerpen die in hare kamer waren, te doen verdwijnen.

De politiecommissaris zegde alsdan: « Ik zie wat u in verlegenheid brengt: gij denkt dat gij vergezeld van politieagenten naar uwe woning zult gebracht worden; ehwel! ga alleen, wij zullen u later vinden. » De vrouw liet het haar geen tweemaal zeggen; na een langen omweg gemaakt te hebben, denkende alzo aan de waakzaamheid te ontsnappen van hen die haar misschien achtervolgden, begaf zij zich naar hare woning in de *rue Saint-Laurent*. De politie en verscheidene bedienden van den *Louvre* gingen insgelijks het

huis binnen. Men kan zich geen gedacht maken van de voorwerpen, die men in deze kamer gevonden heeft. Een rijtuig, dat men gebaald had, was met de gestolen voorwerpen totaal gevuld. Deze vrouw is van Duitschen oorsprong en diefgeve van beroep.

Donderdag, ten 4 uur, heeft op de Oude Graanmarkt te Brussel, de opstijging plaats gehad van den luchtball *Belgique*; buiten den luchtreiziger den heer Toulet, hadden nog twee andere heeren in de mand plaats genomen.

Eene ontzaglijke menigte woonde de opstijging bij. De luchtball verhoef zich snel in de hoogte en dreef in de richting van Leuven.

Eene depeche, 's avonds ontvangen, meldde dat de reizigers in de beste voorwaarden nedergedaald waren te Nossenheim, op ongeveer drie uren afstand.

Men weet dat hijna al onze officieren, die zich naar Midden-Afrika begeven, ginder een ongelukkig doodsterven. Een officier die zich veel met de afrikaansche kwestie bezig houdt, stelt thans voor, het voorbeeld te volgender koloniale mogendheden, die het bestaun hunner factoringen toevertrouwen aan inboorlingen, onder de europeesche controol. Men zou bijvoorbeeld eenige verstandige negers uit Congo en Zanzibar naar Europe kunnen komen, en na een verblijf van eenige jaren alhier, zouden zij naar hun geboortestad terugkeeren, en daar voor rekening van België, factoring-station inrichten.

Ziehier bijzonderheden over het drama van echtbreuk te Hal. De echtgenooten Voordeker, die de herberg *De Kemel*, te Hal, openhielden, leefden in den schijn in goede overeenkomst, alhoewel de klap der geluren en de zinspelingen der bezoekers soms de achterdocht van den man op de trouw zijner vrouw hadden gewekt. De vrouw is nogtans niet meer in de eerste frischheid: zij gaat naar de veertig. Haar echtgenoot is nog veel jonger; hij is maar 26 jaar oud. Onder de vrienden van Adriaan Voordeker, was er een, zekere Gustaaf Relecom, weduwnaar, oud 53 jaar, gevestigd als hieldverter in de Korteveststraat, die bijzonder het hof maakte aan madame Voordeker. De zaken gingen zoo ver dat de echtgenoot besloot eens het spel van nabij gade te slaan. Hij maakte zijne vrouw vjis dat hij ging jagen en tezelfdertijd een reisje in de provincie Luik ging doen voor zijne zaken. Hij zou, inderdaad, aardig wild opjagen! Den 30 augusti kwam hij te Brussel, en hij keerde van daar naar Hal terug met den trein van 9 1/2 uur. Hij stapte af te Bussinghen, op ongeveer 5 kilometer van de stad, ging te voet en kwam rond 10 1/2 uur aan zijne woning. Zijn huis was gesloten en iedereen was te bed. Hij had zich verkleden in eenen hoer, met eenen langen blauwen kiel, eenen gekleurden neusdoek rond den hals en eene zijden klak. Daar hij geen baard droeg, had hij bakkebaarden aangeklaan. Zijne verkleeding maakte hem onkenlijk. Hij had zijne voorzorg genomen om 's nachts langs een venster te kunnen binnengeraken, zonder gerucht te maken. Hij komt binnen, doet zijne schoenen uit, gaat naar boven en hoort uit zijnes slaapkamer een zoet gesprek. Woerdend opende hij de kamerdeur, en met een dolkmes brengt hij twee steken toe in den rug van den man die zijne plaats had ingenomen. De plichtige echtgenoot, in het eenvoudigste nachtgewaad, weldra gevolgd door de meid, vluchtte weg op de straat. Gustaaf Relecom heel bedekt met bloed, half gekleed, had nog de kracht om op te staan en ook weg te vluchten. Op straat ontmoette hij een persoon, die hem vroeg: « Ongehuikke! Wie heeft u in dien toestand gebracht? » Ik ken het » antwoordde eene krachtige stem, diegene van Voordeker, die op hetzelfde oogenblik buiten kwam om zich in handen der politie over te leveren. De gekwetste werd naar zijne woning gebracht. Twee geneesheeren verzorgen hem. Hij is nog niet buiten gevaar. Relecom is een weduwnaar en vader van twee minderjarige kinderen. Vele personen zijn de herberg *De Kemel* gaan bezoeken. De heldin van het drama zat kalm en gerust achter den toog, alsof er niets gebeurd ware, zich weinig storende aan het gepraat der bezoekers.

Duitschland.

Na den brand van den *Ringtheater*, is te Weenen door een aantal geachte en kundige mannen eene vereeniging gesticht, welk zich het verbeteren van de tegenwoordige inrichting der schouwburgen ten doel stelt. Deze vereeniging, *Asphalica* genaamd, heeft dezer dagen als eene proef van de uitvoerbaarheid der door haar voorgestelde maatregelen, een groot model laten maken, dat op een tiende van de werkelijke grootte den geheelen schouwburg tot in de kleinste bijzonderheden weergeeft. De schouwburg moet onbrandbaar zijn; alles, zoowel het tooneel als de zalen, is er geheel van steen en ijzer. Het tooneel wordt door eenen dikken muur van de toeschouwerszaal gescheiden en daarboven is een bewegbaar dak, dat van zelf weggeschoven wordt, bij het neerlaten van het ijzeren brandscherm. Dit brandscherm kan van verscheidene plaatsen in beweging gebracht worden, zoowel buiten als binnen het gebouw, voor het geval dat men, zoals te Schierin, den brand van buiten af het eerst bemerkt. Voor een voldoende aantal uitgangen is mede gezorgd. Ook op het tooneel wordt alles er op ingericht om brandgevaar te voorkomen.

Egypte.

DE OORLOG.

Het nieuws uit Egypte blijft zeldzaam. De Engelschen hebben blijkbaar met onverwachte moeilijkheden te kampen. Hunne transport-middelen zijn nog verre van geregeld. De gemeenschap tusschen de voor en achterhoede, langs de smalle strook, die zich van het Suez kanaal langs de Delta ontrolt, blijft moeilijk.

Reeds begonnen zich overal Bedouinen te vertoonen en deze onwilkome gasten maken den weg onveilig.

Bij den stank die de lucht verpest en de Engelschen met besmettelijke ziekten bedreigt, voegen zich andere plagen. De zoo genaamde zandvliegen laten noch mensch noch dier met rust.

De tegenwoordige plagen kunnen misschien verdwijnen wanneer men Tel-el-Kebir eens achter den rug heeft, maar het zal slechts zijn om plaats te maken voor andere kwalen. In het vermoedelijk overstromende land van Naldelta zullen moeraskoorts en opstijgen, die deed en verdelv zullen zaaien onder de overweldigers. De troepen, zegt de berichtgever der *Standard*, denken dat de Egyptenaren het water in het Zoutwaterkanaal trachten te vergiftigen door lijkden daarin te werpen.

De Engelschen vinden nu en dan nog gewonde Egyptenaren op het slagveld liggen: kolonel Tulloch ontdekte er woensdag nog zes. Onder hen bevond zich een officier der artillerie. Hij zegde dat de Egyptenaren alle niet mazelmaansche gewonden, die zij op het slagveld vonden hebben vermoord. Het gevecht van den 29 zou volgens hem, te Tel-el-Kebir veel neerslagtigheid hebben veroorzaakt. Het was Arabi die persoonlijk de troepen tot den aanval van maandag aanmoedigde. Alvoers zij vertrokken, zegde hij hun dat de Engelse beweging tegen Tel-el-Kebir al zijne verdedigingsplannen in de war had gebracht en dat het noodig was die te verijelen.

De Engelschen hebben vele tenten op den vijand veroverd en deze komen hun nu uitsluitend te pas.

Port Said, 2 september.

Arabi slaat een kamp op te Salahiéh, waardoor hij 't kanaal en de Engelschen bedreigt. Wolseley heeft maatregelen genomen tegen elke beweging in die richting.

Londen, 2 september.

De *Times* ontvangt uit Alexandrie het volgende telegram van heden: Men gelooft dat generaal Wolseley, versterkt met de schotsche brigade, morgen of maandag eenen algemeenen aanval zal doen.

Konstantinopel, 5 september.

De Porte heeft bericht ontvangen dat 50,000 arabische ruiters uit het binnenland van Tripoli op weg zouden zijn naar Egypte. Zij heeft hevolen maatregelen te nemen, ten einde hunnen overgang over de grenzen te beletten.

Londen, 5 september.

Eene depeche van generaal Wolseley meldt, dat hij van zijn tocht naar het front te Ismailia is terug gekeerd en dat de troepen ruim van levensmiddelen zijn voorzien.

Politiek overzicht

De moeilijkheden tusschen Griekenland en Turkije opgezezen over het be it van een dorp op de gemeenschappelijke grens, zijn voor het oogenblik gemiddeld. Eene conferencie zal plaats hebben tusschen de Turksche en Grieksche ministers van buitenlandsche zaken en voorloopig zal de toestand als voorheen voortduren.

Tech houden de strijders van beide kanten hunne stellingen bezet: het is te zien dat, als de beslissing zich niet een tijd lang wachten laat, zoodat de iver wat gekoeld is, de wanordelikheden zullen hervat worden door de partij die in het ongelijk gesteld wordt.

Men begint zich in Europa te bekommeren over de menigvuldige punten van Azie en Afrika waar de cholera woedt. Eergister kwam een telegram uit Tanger te Madrid aan, meldende dat op de Marokaansche grens de vreeselijke plaag heerschte. Die tijding wordt gelukkig tegengesproken: toch heeft Frankrijk zich verbaast eene *quarantaine* op te leggen aan de schepen afkomstig uit zijne Afrikaansche kolonien.

Het schrikkelijkst woedt de cholera op de Philippinische eilanden. Te Iloilo, eene stad van 50,000 inwoners, sterven dagelijks 300 menschen aan cholera. De ziekte maakte sedert 14 dagen reeds 4,550 slachtoffers.

Sedert eenigen tijd wordt er te St-Peterburg zeer geklaagd over de voortdurende afwezigheid van het Hof. De Keizer en zijn gezin worden nu reeds sedert lang te Gatschina of Peterhof; feesten worden niet gegeven en het spreekt dus van zelfs dat velen, die uit de leveringen voor die feesten rechtstreeks of zijdelings hunne voornaamste